

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Bedri Kahmi EYÜBOĞLU

"AL GÖZÜM SEYREYLE"

"AL GÖZÜM SEYREYLE"

Bedri Kahmi
EYÜBOĞLU

KÜÇÜKMECE
BELEDİYESİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

“Al gözüm seyreyle:
Hep aynı hikâye,
mahpusa mendil kadar bir gök parçası,
şaire gökleri tımar için bir kaşığı,
ressama tosun gibi bir ebemkuşağı...”

"AL GÖZÜM SEYREYLE"
Bedri Rahmi
EYÜBOĞLU

Küratör: Erkan DOĞANAY

Küçükçekmece Belediyesi
Cennet Kültür ve Sanat Merkezi

"AL GÖZÜM SEYREYLE"
Bedri Rahmi
EYÜBOĞLU

Yayın Sorumlusu
M.Besim MÜFTÜOĞLU

Yayın Koordinatörü
Salih Nurettin ÇEVİK

Küratör
Erkan DOĞANAY

Proje Asistanı
Murat Sefa DİNÇ

Grafik Tasarım
Ahmet GÜRLER
Said ÇETİN

Bu katalog, 14 Ekim - 14 Aralık 2017 tarihleri arasında
Cennet Kültür ve Sanat Merkezi Sergi Salonunda düzenlenen

"AL GÖZÜM SEYREYLE"
Bedri Rahmi
EYÜBOĞLU

başlıklı sergi kapsamında Küçükçekmece Belediyesi
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
tarafından hazırlanmıştır.

1. Baskı
Ekim 2017, İstanbul

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 18772

Küçükçekmece Belediyesi
Kültür Yayınları

Baskı ve Cilt
Forart Basımevi www.forartajans.com

ISBN: 978-605-9110-15-0

KÜÇÜKÇEKMECE
BELEDİYESİ

www.kucukcekmece.bel.tr

44 44 360

Yeni Sezona Bedri Rahmi ile Bařlamak...

Temel Karadeniz

Küçükçekmece Belediye Başkanı

Küçükçekmece Belediyesi olarak hemen her alanda olduğu gibi kültür ve sanat hayatımızda da önemli atılımlar yapmak, yaşam standartlarımızı yükseltmek için çalışıyoruz. Hedefimiz daha iyi bir Küçükçekmece ve daha mutlu Küçükçekmeceliler... Bu nedenle yeni kültür sanat sezonumuzu hazırlarken bu düşünceyle programlarımızı hazırladık. İşte elinizdeki bu katalogda açılış etkinliklerimizin bir yayını olarak bugünü belgelemekte. Türk Sanatının önemli isimlerinden yazar, ressam, şair, eğitimci Bedri Rahmi Eyüboğlu sergisi ile yeni sezonumuzun açılışını gerçekleştiriyoruz.

Bazılarımız onu şiirleri ile tanıyoruz

Karadutum çatakkaram

Çingenem.....

Bazılarımız ise resimleriyle...

Anadolu motifleri, İstanbul görünüşleri,

Kilimler, motifler,

Aşık Veysel ya da Camiler, Horonlar gibi....

Bedri Rahmi Eyüboğlu, Anadolu ve İstanbul aşığı bir sanatçıydı. Geleneksel sanatlara, zanaatlara, Anadolu motiflerine, türkülerine duyduğu ilgi ve hayranlık onun resimlerine de yansdı.

Osmanlı minyatür sanatının geleneksel düzenlerine çağdaş yorumlar kazandıran Eyüboğlu'nun İstanbul'u, mavinin denize dönüştüğü sularda gezinen Amentü kayıkları ve balıklarla çevrelenen kilim kilim Anadolu toprakları, motif motif Avrupa, Rumeli topraklarının arasında Boğaziçi olur. Üstünde horonlar tepilen sular, Asya'yı Anadolu'ya bağlar. Bu resimleri defalarca izlemenizi tavsiye ediyorum. Her bir ayrıntısında başka anlatılar, başka hikayeler, izlerbulacaksınız. Bu serginin gerçekleşmesinde katkı sunan Eyüboğlu Ailesine veemeği geçen çalışma arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yeni kültür sanat sezonumuz hayırlı uğurlu olsun...

Türk Sanatında Bir Maestro

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Erkan Doğanay

Küratör

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nu yalnızca bir ressam olarak bilmek ve incelemek, onun diğer sanat alanlarında yapmış olduğu çalışmaların gözardı edilmesini ve doğal olarak da Türk sanatına olağanüstü katkısının anlaşılamayacağını doğuracaktır.

Birçok alanda öncü rol üstlenerek Türk sanatını Batının bir taklidi olarak görülmesinden, sistematik takipçilikten kurtarmaya çalıştı. Sanatının merkezine her zaman Anadolu'yu ve Anadolu insanını yerleştirdi. Halkın sezgisine, sağduyusuna, sanatına, zanaatına, yeteneğine daima güvendi ve övgüyle bahsetti. Ressamlığı, şairliği ve yazarlığının yanı sıra etkili kişiliği ile öğrencilerini ve çevresini yönlendiren bir sanatçıydı.

İlhan Berk, Bedri Rahmi'yi bir yazısında forsa mahkumlarına benzetmiştir. "Forsa mahkumlarına benzerdi. Eski büyük denizlerde, eski gemilerde kürek çeken, deniz tutkunu, deniz kurdu mahkumlara, resmin büyük hükümlülerinden değil midir hem? Yeryüzüne yazmaya, çizmeye gelmiş o babacan, gönüllü tutsak kullardan. İlle de bir ressama benzetmek gerekirse araba, boyacı sandıklarını boyayan o adsız sansız halk ustalarına benzetebiliriz. Yaptığı işi onlar gibi abartmayan, alçakgönüllü, saygılı, sıradan. Resimlerinde onlar gibi olmamıştır ama onlar gibi yaşamıştır. Bir halk adamı, bir derviş, bir ermiş yaşamı. Bedri'nin en belirgin yönü bu kalenderliği, 'halk adamlığı'dır."

Şimdiye dek Bedri Rahmi Eyüboğlu ile ilgili pek çok sergi, etkinlik ve program yapıldı. Mutlaka daha da yapılacaktır. Elbette bu denli bir sanatçı daha fazlasını hak etmektedir. Fakat bu katalogun vesile olduğu "Al Gözüm Seyreyle" başlıklı program, Bedri Rahmi'nin yalnızca ressamlığına odaklanmış ve sadece bu yönünü göstermeye çalışan bir etkinlik olmakla sınırlı kalmadı. Sanatçının yaşamına dokunabilmek için çalışmalarını ürettiği atölyesine, yaşam sığınağına ziyaret düzenlendi. Ardından kamusal alandaki mozaikleri üretildikleri dönemde sanatçıya asistanlık yapmış Teoman Südor eşliğinde gezildi. Sergi izlenmesinin ardından ise Bedri Rahmi'nin şairliğinden elde edilmiş ve dilden dile dolaşan bestelerden oluşan bir konserle onun mısraları dile getirildi.

Sergide Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun bir kısmı daha önce hiç sergilenmemiş, ilk döneminden son dönemine dek bütün üretim sürecini kapsayan bir seçki hazırlandı. Bir bakıma retrospektif bir sunum gibi düzenlenen sergide ayrıca sanatçının özel eşyalarına da yer verildi.

Bu çok yönlü sanat üstadının yaşamını ve sanatını ilerleyen sayfalarda sanat tarihçi Prof. Dr. Kıymet Giray'ın kaleminden detaylı olarak okuyabilirsiniz. Ayrıca kronolojik olarak hazırlanmış biyografisi ile de sanatçının Trabzon'dan çıkıp İstanbul'a uzayan sanat hayatına da göz atabilirsiniz. Bu serginin gerçekleşmesinde Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun aynı adı taşıyan Torunu Sayın S. Rahmi Eyüboğlu'na ve diğer Eyüboğlu aile mensuplarına teşekkür ediyoruz.

Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Yeni Türk Resmi Yaratma Ülküsü

Prof. Dr. Kıymet Giray

1950'li yıllardan başlayarak Türk resim sanatında gündeme gelen arayışlar arasında, geleneksel kaynakların esinlerinden yola çıkarak bir Türk Resmi Kimliği yaratma çabaları büyük bir önem kazanacaktır. Bu yıllarda birçok sanatçı bireysel sanat biçimine yeni bir anlam katmaya yönelecek ve Osmanlı el Sanatlarının kaynaklarına ilişkin motifleri resimlerine katmaya özen göstereceklerdir.

Bu aşamada, Türk Resim Sanatının kimlik arayışlarına yeni bir boyut katılır. Öncelikle de, İstanbul'da, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde resim öğrenimi gören öğrenciler, belirlenen amaca uygun bir yönlendirme ile eğitilirler. Bu ereğin temelini, Milli değerlere yönelmek, geleneksel sanatlara yaklaşım oluşturur. Amaç, Türk Resim Sanatını özgün kılmak ve evrensel boyutlara ulaştırmaktır. Benimsenen yöntemse, Avrupa sanatının teknik özelliklerini geleneksel el sanatlarımızın kaynaklarıyla birleştirmektir. Bu yöntem sonucunda Türk Resim Sanatı özgün kimliğine kavuşması, önemlisi taklit olarak nitelendirilmekten kurtulması beklenmektedir. Bu düşünce yalnızca Akademinin öğretim üyelerinin buluşu değildir. Genel bir eğilim olarak hemen hemen tüm alanlarda benimsenir. Dönemin dergilerinde ve gazetelerinde, birçok yazar bu düşünciyi alabildiğince savunmaktadır.

Resim Sanatında bu düşüncenin en önemli savunucusu Bedri Rahmi Eyüboğlu olacaktır. Renkli ve güçlü kişiliği ile sanat çevrelerini ve öğrencilerini etkisi altına alabilen Bedri Rahmi, bu düşüncenin güdümü altında, bireysel sanat anlayışında da önemli bir değişim geçirecektir. Batının pentür tekniğine geleneksel Türk motiflerini katarak bir senteze ulaşmaya çalışacaktır. O yıllarda Türk ressamlarının esin kaynaklarını oluşturan, gözdeleri olan batılı ustaların; Duffylerin, Lhotelarn, Bonnardların yerlerini bu kez de geleneksel Türk motifleri alacaktır. Bedri Rahmi bu yaklaşımın uygulamalarını kendi sanatında ortaya koymakla kalmayacak öğrencilerine de benimsetecektir. Hatta daha kalıcı olması düşüncesiyle, bir sanatçı grubunun ortak dayanışma noktası, temel sanat görüşü olarak benimsenmesini de güdümleyecektir.

Bedri Rahmi, öğrencilerinin oluşturduğu 10'lar Grubu'nun sergileri ve hazırladıkları 'Genç Ressamlar' kitabı için yazdığı yazılarda, resim sanatımızın en önemli kaynağı olarak geleneksel el sanatlarımızı işaret etmektedir. Yeni ve gerçek Türk resmini, halılarımız, kilimlerimiz, hatlarımız ve minyatürlerimizin esinlerini duyuran

yapıtlar oluşturacaktır. Bu sava göre. Türk ressamlarının büyük bir çoğunluğu bu coşkulu değişim içinde yer alır. Tuvalle hatlar, kilimler, motifler yerleşir. Genç sanatçılarda sentezi benimseyerek, bireysel üsluplarını bu amaca uygun olarak yapılandırmaya özen gösterirler. Amaçları, esin kaynaklarını en doğru sentezde buluşturmak, özgün resim anlayışlarını geliştiren resimler yaparak sanatın tarihinde yer almaktır.

Hat sanatından, kilim motiflerine, minyatür esinlerinden çini desenlerine ulaşan geniş bir yelpaze içinden bireysel anlayışlarına yakın yorumlara yönelmenin gerekliliği tartışılmakta ve bu seçime yönelmenin gerekliliği de dönemin yazar ve sanatçıları tarafından da şiddetle desteklenmektedir. Elif Naci 'Türk resminin

kaynakları Alplerin ötesinde değil, Torosların eteklerinde aranmalıdır' tümcesini slogana dönüştürüp sıkça tekrarlar. Bedri Rahmi Eyüboğlu bilinçli bir yaklaşımla kaymaklar, has boyalar, renkler ve motifler üzerinde araştırmalara girişecektir. Eyüboğlu atölyesi, geleneksel el sanatlarının sentezlerinin sonucunu araştıran bir laboratuvar hizmetini üstlenecektir.

Döneme imzasını atan birçok sanatçı Eyüboğlu atölyesinin ateşlediği bu erek doğrultusunda yılmadan çalışmaya başlar. Eyüboğlu, öğrencilerini çabuk etkileyen ve çevresinde bir tutku çemberi oluşturabilen kişiliği ile gençleri geleneksel kaynakların incelenmesine ve son derece çağdaş yorumlarla tuvalerde yerlerini almasına yönlendirir. Bedri Rahmi'nin düşüncesi ve hedefi, geleneklerin yeniden resimlenmesi

değil, batılı resim değerlerini belirleyen sanatın tarihinin kaynakları arasına geleneksel kaynakların eklenmesidir. İsteddiği bu sentezin laboratuvarı Akademide, atölyesi ve uygulama sonuçları da 10'lar grubunu kurarak bu grup içinde yer almasını sağladığı öğrencileridir. Gerçekten de Bedri Rahmi Eyüboğlu, vazgeçilemez bir kaynak olarak benimsediği halk sanatının, dünya sanatının tarihinin kaynakları gibi çağdaş bir bakış açısıyla yorumlanmasına yönelik düşünceleri öğrencilerinin tarafından da sevilip benimsenmesine önayak olacaktır.

1946 yılının Mayıs ayının 12'sinde, Cumhuriyet Gazetesi'nde, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun önayak olduğu ve planladığı genç sanatçılar sergisi duyurulur:

“Güzel Sanatlar Akademisi’nin orta kısmından mezun olmuş on genç, bir araya gelerek yeni bir sanat grubu teşkil etmişlerdir. Bu on genç ressam yarın saat 16.00 da Fındıklı’da Güzel Sanatlar Akademisi’nde ilk sergilerini açacaklardır.” Lokanta kapısını süsleyen büyük sergi afişinde göze çarpan iki büyük motif vardır. Bunlardan birisi Anadolu’nun göbeğinden devşirilmiş saf bir Kilim nakışı idi.(...) İkinci unsur, büyük İspanyol ressamı El Greco’nun meşhur bir tablosundan alınan bir insan vücudu idi. Son çeyrek asır içinde birdenbire en büyük Rönesans ustaları kadar dünyayı saran Greco’nun bir Afşar kilimi yanında ne işi vardı? Bunu tam manasıyla anlayabilmek için 10’lar Grubu’nun sergisine girmek lazımdı. Hakikaten bu gençlerin yetişmesinde ön ayak olan endişeyi biri garpten, biri şarktan devşirilmiş olan bu iki motif çok iyi belirtiyordu.”

Bu satırlarla sergiyi tanıtan Bedri Rahmi, süsleme sanatlarımızın dünya sanatı tarihinin şaheserleri eserlerinin ayarında örneklerle dolu olduğunu, bunlardan alınacak esinlerin resim sanatımıza yeni anlamlar katacağını, fakat resimle süsleme sanatının karıştırılmamasının gerekli olduğunu, mükemmele ancak doğru sentezlerin ulaşabileceğini savlamaktadır.

Halk sanatının zengin motifsel kaynaklarından esinlenerek sanat tarihimizde özel bir dönemi başlatan Bedri Rahmi Eyüboğlu, sentezler olarak açıklanan bu başarısını, kuşkusuz gençlik yıllarında geçirdiği çok değerli öğretim süreçlerine borçludur. Lise resim öğretmenini, resim sanatımızın modernleşme sürecinin temsilcisi Zeki Kocamemi’dir. Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun sanat tutkusu Trabzon Lisesi’nde öğrenim gördüğü yıllarda başlamıştır.

Zeki Kocamemi beş yıllık Almanya öğreniminden dönmüş ve Trabzon Lisesi’ne resim öğretmenini olarak atanmıştır. Bu okulda, sınıfında Bedri Rahmi Eyüboğlu vardır. Lise düzeyinde özellikle desen çalışmalarına dayalı bilinçli bir öğrenim geçirir. 1929 yılında, 18 yaşında, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü’ne girer. Nazmi Ziya Güran ve İbrahim Çallı Atölyelerinde 1931 yılına kadar çalışır ve diploma almadan Fransa’ya gider. 1932 yılına kadar Dijon ve Lion’da kalan Eyüboğlu, 1932 yılında Paris’e gelir ve bu yıllarda özellikle Türk sanatçılar arasında büyük bir rağbet gören Andre Lhote atölyesinde bir ay çalışır. 1933 yılında, Londra’ya gider ve aynı yıl Türkiye’ye Döner. 1936 yılında,

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun olur. 1937 yılında aynı okulun resim atölyesi öğretmenliğine atanır ve bu görevini ölüm tarihi olan 21.9.1975 yılına dek sürdürür. Leopold Levy'in akademide görevlendirilmesinden sonra, bu okula atanan ilk sanatçı Eyüboğlu'dur.

Bedri Rahmi Eyüboğlu sanat biçimini belirleme aşamasında önce Van Gogh esinlerinin yorumlarına yönelir. Paris dönüşünde özellikle Duffy'nin spontane ve hızlı bir çalışma evresinin izlenimini duyumsatan desen çalışmalarına görsel lekeler olarak bağımsız bir doku ile katılan renk anlayışının izlerini yansıtan resimler üretir. Bu rahat ve görselliği etkileyici resimler Bedri Rahmi'nin canlı, hareketli ve renkli kişiliği ile örtüşen değerlere ulaşır. Bu yıllarda Eyüboğlu d Grubu'nun etkinliklerine katılmaktadır ve onların sert geometrik formları ön plana çıkartan analitik kübizm anlayışına ilgi duymaktadır. Bu arada da ortak bir yaklaşım olarak Eyüboğlu'da Matisse ilgi duyacak ve böylece motiflerin görsel etkilerine yönelecektir.

Bu aşamada geleneksel değerlere bağlı resim üretmek tasası sanat çevrelerini sararken Eyüboğlu önce konu olarak yerelliğe, sonra biçim olarak motifsellığe ulaşan bir araştırı dönemine açılacaktır. Teknik olarak da Malzemede yeni atılımlar onun araştırıcı ve atılımcı kimliğine uygun bir gelişim geçirmesine yol açacaktır. Tuval yüzeylerinde boya dışında materyal kullanmak ve bunları plastik bir anlatımın bütünlüğünde estetik bir duyarlıkta kompoze etmekle kalmaz, farklı tekniklerde farklı malzemelerle ürettiği eserlere de imza atar. Tuval yüzeylerinde kilim parçaları, kum ve cam kırıkları ile ürettiği resimlerin yanı sıra mozaik ve duvar resmi çalışmaları da yönelir.

Türk Halk Sanatı ve Geleneksel Osmanlı el sanatları arasında kurmaya çalıştığı sentez de bu yıllara rastlar. Yazmalar üzerine yaptığı araştırmalar, ürettiği özgün kalıplarla kısa zamanda üretime dönüşür ve bu konuda birçok örnek yapılır. Aynı zamanda Bizans mozaiklerine de ilgi duymaya başlar ve bu konuda yaptığı araştırmaları da sanatına yansıtır. 1958 yılında Uluslararası Brüksel Fuarı için yaptığı 272 m karelik mozaik pano fuarda birincilik ödülüne değer görülür. Bu kapsamda, 1959 yılında Paris NATO Merkezi için yapılan ve bugün Brüksel'de yer alan 50 metrekarelik mozaik pano yapar. İstanbul'da da Harbiye Hilton Oteli duvarını resimler. Ortaköy Lido Yüzme Havuzu duvar resimleri ve Manifaturacılar Çarşısı duvar kabartmaları Eyüboğlu'nun çok sayıda ürettiği resim çalışmalarının yanı sıra yaptığı kapsamlı işler olarak dikkati çeker.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun halk sanatı yaratma ülküsünü anlayabilmek, üzerinde konuşmak ve tartışmaya açmak için, yapmış olduğu resimler üzerinde, kronolojik olarak derin araştırmalar yapmak gerekir. Dönemleri ve bu dönemlerin yansıttığı özgün değerler arasında çalışmak ve elde edilen verilerden yola çıkarak sanat anlayışını analiz etmek, sanatın tarihindeki yerine yazmak kesin sonuçlara ulaşmak anlamını taşır. Bu yapılması gereken bir proje olarak tarafımızdan araştırılmakta ve değerlendirilmektedir. Bizim bu çalışmadaki hedefimiz, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun halk sanatının başat olduğu çağdaş yorumlar üzerinde derinleşerek ulaşmaya çalıştığı batı -doğu sentezi, halk sanatı ve kaynakları batıya açık sanat tarihi okumalarına gözlemlerine dayalı hedeflerini belirlemektir. Bu bağlamda örnekler aldığımız resimler üzerine değerlendirmeler yaparak ilerleyelim.

“İstanbul... İçinde doğduğumuz bir o kadar da sevdiğimiz bu muhteşem şehri o kadar az tanıdık ki... Bu gün İstanbul için bir resim sergisi tertiplesek, muhakkak ki Eren’le, Bedri görüş ve duyushlarıyla; diğer arkadaşlarından ayrılmış bulunacaklar. Onlar mütevazı ve pitoresk bir şehrin içine girmiş bulunuyorlar. Bulanık, dumanlı kahvelerde parıldayan pirinç semaverler, sebze ve yemişçi dükkânlarının sade mideye değil, gözlere verdiği renk ziyafetleri, balıkçılar, cami avlularında azametli çınarların serptiği nefis gölgelerle dinlenenler, pazar yerlerinin kaynaşan halkı, Beylerbeyi’nin sakin yazı, ahşap evleri, hepsi, hepsi onların yakından ve içten hissettikleri destandır. Eski yalıların yanında inşa edilen küçük su beton köprüsü bile, Bedri’nin resminde aynı şiiri muhafaza ediyor. Meğer bu köprü oralara ne kadar da çok yakışmış...”

Bedri Rahmi’nin İstanbul resimlerini, Zeki Faik İzer bu satırlarda ve satırların aralarında gizli olan tanımlarla anlatır. İçinde dünyaya geldikleri, yaşamlarını sürdürdükleri kenti, tutkuyla sevdikleri İstanbul’un Bedri Rahmi tarafından algılanışını ve tuvallerinde resme dönüşümünü betimler bu satırlar.

*"İstanbul deyince aklıma martı gelir
Yarısı gümüş, yarısı köpük
Yarısı balık yarısı kuş
İstanbul deyince aklıma bir masal gelir
Bir varmış, bir yokmuş İstanbul deyince aklıma martı gelir
Yarısı gümüş, yarısı köpük
Yarısı balık yarısı kuş
İstanbul deyince aklıma bir masal gelir
Bir varmış, bir yokmuş"*

En iyisi biz İstanbul'u Bedri Rahmi'nin kendi dizelerinden okumalı ve İstanbul Destanı şiirinin satırlarında ve aralarında yaşadığı, hayran olduğu İstanbul'u nasıl gördüğünü, algıladığını öğrenerek, İstanbul resimlerini onun bakış açısına yaklaşılarak incelemeliyiz.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun İstanbul görünümüleri, bir manzaranın dokunulmaz güzelliğini betimlemekten çok uzaktır. Tam da tersine, bu eşsiz güzelliğe sahip olan coğrafyanın ve tarihinin içinde, tam da kalbinde yaşamaktır. İstanbul'da nefes almak, billur, berrak ve derin bir sonsuzlukla buluşmaktır.

Bedri Rahmi için "İstanbul" resmi bir destandır. Halk destanıdır. İstanbul'un her köşesi ve bu köşelerde yaşanan her saniye bir şiirdir. Boğaz ve Marmara Denizi sahilleri, adalar, fıstık çamlarıyla sarılı tepeleriyle yaşanması bir şehirdir eşsiz

güzellikteki İstanbul. Sokakları, bahçeleri, evleri, iskeleleri yaşamın anlamı, tam da kendisidir.

Onun İstanbul resimleri; balıklardır, bulutlardır. Nakışlardır, motiflerdir. Öğrencileri; lekeler, benekler, çizgiler ve renklerdir.

1950'lerde Akademi'de, atölyesinde; 'dört küheylan çeker arabamızı' tanımıyla anlatır leke, çizgi, benek ve rengin resimdeki önemini. Aynı yıllarda geleneksel el sanatlarının izindedir Eyüboğlu. Çerkez Pazarı'nda başlayan yolu Çorum Pazarı'ndan geçer ve bu geçiş, nakışlar, yazmalar, motifler olarak döner Bedri Rahmi'nin resimlerine. Bodrum olur kilimler, İstanbul'u anlatır mozaikler, nakışlar ve motifler...

1950 ve 1960'lı yıllarında yaptığı İstanbul resimleri, Bedri Rahmi'nin başyapıtları arasında yer alır. Osmanlı minyatür sanatının geleneksel kompozisyon düzenlerine çağdaş yorumlar kazandıran Eyüboğlu'nun İstanbul'u, mavinin denize dönüştüğü sularda gezinen Amentü kayıkları ve balıklarla çevrelenen kilim kilim Anadolu toprakları, motif motif Avrupa, Rumeli topraklarının arasında Boğaziçi olur. Üstünde horonlar tepilen sular, Asya'yı Anadolu'ya bağlar. Mimari anıtlarıyla kentin silueti bulutların altında akıp giden İstanbul yaşamının kesitleri olarak kompozisyona katılır. Benekler; karada ekili tarlalar, denizde yelkenliler, atmosferi belirleyen bulutlardır. Renkler; coğrafyayı belirleyen kilimler, uygarlığı tanımayan kilimler, nakış belirleyen motiflerdir. Çizgiler; motif motif farklılıklar gösteren semtlerdir. İstanbul, içinde yaşadığı, nefes aldığı sokaklar, eş dost evleri, sahiller, kahveler, iskelelerdir. "İstanbul", Bedri Rahmi'nin başyapıtıdır. Çünkü İstanbul, Bedri Rahmi'nin resimlerinde, medeniyetlerin izlerinin kesişmesidir. Anadolu'nun nakışı, Osmanlı İmparatorluğu'nun minyatürü, Bizans sanatının mozaikleridir.

İstanbul resimlerinin kompozisyonlarında ulaştığı başarılı sentezler ve özgün yorumlar, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun kent resimlerinde yeni resimsel tasarımlar yaratması anlamıyla da örtüşür. 1967 yılında yaptığı "Bodrum" isimli resmi, Sabancı Koleksiyonu'nun eserleri arasında, Bedri Rahmi'nin en önemli resmi olarak yer almaktadır.

Bizans mozaiklerini 1950 yılında çok yakından tanıma şansı yakalar. Kariye'nin müzeye dönüşüm projesi içinde yer alır. Bu çalışma dönemi, Kariye Camii/ Chora Kilisesi'nin mozaiklerini yakından görmesiyle ve inceleme olanağı bularak tanımasıyla başlar. 1951 yılında İstanbul'da açılan Bizans Tekfur Saray Mozaik sergisiyle doruğa çıkar ve Kariye Camii resimleri yapmaya başlar. Bu resimler, benekler ve lekelerle buluştuğu, anlaştığı ve onları renk renk tuvallerine taşıdığı dönemin başlamasıdır.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun resim çalışmaları, 1953-1960 yılları arasında büyük

boyutlu mozaik kompozisyonlar olarak gelişir. 1954-1957 yılları arasında Hilton ve Divan Otelleri ve KLM İstanbul merkez binası için tasarladığı mozaik panolar, bu dönemin önemli örnekleri arasında yer alır. 1958 Brüksel Expo'sundaki Türk Pavyonu için yaptığı 227 metrekarelik mozaik tasarımı kompozisyonu ve tekniğinin mükemmelliği nedeniyle altın madalya ile ödüllendirilir. 1959 yılında, Paris'te, NATO Merkez Binası için tasarladığı 50 metrekarelik pano, Bedri Rahmi'nin ve dolayısıyla da Türk plastik sanatlarının, Paris sokaklarında gösterimi ve tanıtılması işlevini üstlenmektedir.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun kaynaklarının arasına giren ve sonuna kadar kalıcı olan mozaik sanatıyla kurduğu bağlar başarılı mozaik panolar, Türkiye ve Avrupa'da önemli örnekler vermiştir. Bu bağlar İstanbul resimlerinde Anadolu ezgilerinin esinlerini taşıyan el sanatlarıyla zenginleşir ve halk sanatının esinleriyle birleşerek varıl anlamlar kazanır. Söylemlerinde, nakış ve resim sanatını bir tuttuğunu sıkça tekrarlar:

“Halk sanatında resmin yerini nakış tutar. Ömründe bir tek sahici tablo görmemiş milyonlarca insan vardır, fakat içine nakış girmemiş bir tek ev, bir çift göz bulunabileceğini sanmam. Bizim memleketimizde nakışın tuttuğu yere gelince, bu alanda eşimiz yoktur diyebiliriz. Çünkü bize suret çizmeyi yasak etmişler, biz de bunun acısını dünyanın hiçbir tarafında bulunamayacak kadar çeşitli nakışlar yaparak çıkarmışız. Nakışlardaki renk ve biçimleri incelerken yolum yazmalara düştü. Bir seneden beri çeşitli yazmaların, yazmacılığın, yazmacıların peşindeyim.”

Bu satırlar Bedri Rahmi'nin geleneksel Türk el sanatlarının halkın içinde her zaman varlığını koruyan ve ilgisini çeken bir sanat dalı olduğunu vurgulamakla kalmaz aynı zamanda Türk resminin ‘Millileştirilmesine olan inancının kaynağı olarak nakış sanatını tanımlar. İlk şiir kitabı olan “Yaradan'a Mektuplar'da” yer alan şiirleri, destanlar, masallar ve Anadolu halk deyişlerinin şiire yansımalarıdır. Bu eğilim onun resimlerine de yansır. Düşünce yapısında, milli sanat, Anadolu, yerel, haik sanatı gibi kavramlar anlaşılmaya ve geleneksel haik sanatlarından seçtiği motifler başarılı bir biçimde resimlerine yansıtmaya başlar. Anadolu'nun

yazmalarının peşine düşer. Yazma kalıplarına motifler döşer, Anadolu ve has renkler tuvallerine yansıtmaya başlar;

“Has renklerin bir kısmına İstanbul yazmacılarında rastladım. Onlara kavuştuğum zaman o kadar sevindim ki, günlerce üstüm, başım, elim, yüzüm has renklere bulandı. Yalnız üstüme, başıma değil ciğerime kadar işlediler. Gündelik hayatıma, konuştuğum dile karıştılar.”

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun, Anadolu, halk ve motif kavramlarının sarsılmaz üçgeniyle kurduğu kırılmaz bağlar

Çorum'da ve hatta İskilip'te atılır. Takvimler 1942 yılını göstermektedir. Bedri Rahmi CHP'nin Yurdu Gezen Türk Ressamları projesi kapsamında üç ay kalacağı Çorum'dadır. Program uyarınca, Çorum'u semt semt, ilçe ilçe gezmekte, Çorum halkının yaşamına tanık olmakta ve resimlemektedir. İskilip onu çok etkiler, iki hafta kalır. 1942 yılının Ekim ayının 31'inde Ankara'da açılan Yurdu Gezen Türk Ressamları Sergisi'nde, Bedri Rahmi Eyüboğlu köşesi; halay çeken, çocuk emziren kadınlar, saz çalan âşıklar ve han avluları ile şenlikli, renkli, nakış dolu resimlerle doludur. Çorum izlenimlerinden yararlanarak tuvallerine aktardığı resimlerle, 4. Devlet Resim ve Heykel Sergisi'nin ikincilik ödülü, Bedri Rahmi Eyüboğlu'na verilir.

İskilip, Bedri Rahmi'nin sanat anlayışında bir devrimdir. Yaşamı boyunca savunacağı ve resimlerine taşıdığı nakış, motif ve resim bileşkesi, 1942 sonrasında Bedri Rahmi'nin vazgeçilmezi olarak kalır ve bu görüşü kendi içinde geliştirerek örnekler vermeye devam eder.

1960'lı yıllarda geleneksel el sanatlarının izleri nesnelere dönüşmeye başlar. Bedri Rahmi tuvaleri, yağlıboya dışında, farklı malzemelerin deneylediği yüzeylere dönüşür. Kilim, bez, yazma ve halı parçaları, kompozisyon tasarımlarının nesneleri olarak tuval yüzeylerindeki yerlerini alır. Kum, çakıl, tel gibi farklı malzemeler, kalın boya dokusuna ıspatula ile uygulanan resimlere dönüşmeye başlar. Geleneksel motiflerle bağdaştırılan soyut ve geometrik formlar bu dönem resimlerinde tuvalle yapıştırılan orijinal kilim fragmanlarıyla deneysel sanat uygulamalarına öncü olur. 1965 tarihli “Beyaz Güvercin”, 1966 tarihli “Beyaz Nakış Gemisi”, aynı yıllarda yapılan “Kayıklı Kırmızı Kompozisyon”, “Mor İçin Yeşil”, 1967 tarihli “17

Numaralı Resim" ve 1966 tarihli "Kilimli Soyut" ile 1967 tarihli "Soyut Boğaz" bu dönem resimlerinin örnekleridir.

"Kilimli Soyut", koyu renk zeminin sınırsız zamanları sorgulayan yüzeyinde, bedene dönüşen at koşumları ve kemer parçaları olan kilim ve kumaş şeritlerinin bedene dönüşümüdür. Çizginin anlamını irdeleyen bu resimde yüzey ve boşluk arasındaki gerilimli ilişki zamanın, figürün ve bedenin yüzyıllarla açıklanan yalın temsiliyetidir. Eyüboğlu, motifleri, desenleri ve nakışları 1960'ların ortalarından başlayarak soyut kompozisyonlarının can damarları olarak kullanmaktadır. "Soyut Boğaziçi", Bedri Rahmi'nin İstanbul resimlerini simgeleştirerek temsil eden ve soyut kompozisyonlara dönüştüren yorumunu vurgulayan Boğaziçi resmi. İki kıtayı birleştiren ve konturları soyut motifler olan kompozisyon, renklerinden arınmış Anadolu ve Rumeli sahillerini kumlama

tekniklerinin görsel etkisiyle resimler. Boğazın suları, koyu lekelerin uyumunu derinliklerinde saklayan ve farklı tarama tekniklerini farklı malzemelerle birleştiren kompozisyon olarak İstanbul betimlemesini soyut bir anlatıma dönüştürür.

Bedri Rahmi Eyüboğlu, resimlerine ilham veren ve bu nedenle de atölyesini bu semtte kurduğu, yaşamını geçirdiği Kalamış'ın ağaçlarını da renk ve leke soyutlamaları olarak resimler. Gözlemlerin ressamıdır Bedri Rahmi. İnsanların önünden geçip gittiği görünümüleri, yüksek çevre algısıyla durmaksızın gözlemlemektedir. Sokaklar, insanlar, semtler, sahiller, ağaçlar onun izleme alanlarıdır. Resim olarak gözler çevresini, bir kısmı tuvallerinde can bulan milyonlarca resimdir. İzlemekten sıkılmadığı, her baktığında başka görünümler yakaladığı, beliren sayısız ayrıntının resme dönüştüğü milyonlarca görünüm...

"Kalamış İskelesi'nin arkasında güneş batıyordu. İskeleyle tramvay durağı arasında beş-on tane kabadayı çınar vardı. Karakiş ağaçların yapraklarını kökünden kazımış, ince, kalın ne kadar dal varsa, hepsi damar damar gökyüzüne çizilmiş. Gökyüzü bir âlem. Güneş, Moda burnunun arkalarında bir yerde batmış olmalı. O taraf alev alev yanıyor."

Bedri Rahmi'nin ağaçları, 1940'lı yıllara renklerle ve lekelerle betimlenen, kuşlu, yapraklı, renkli ağaçlardır. Zamanla ağaçların altından, onların içlerine, bir anlamda da içselliklerine bakarak gözlemler ağaçları. Bu aşamadan sonra artık Bedri Rahmi'nin ağaçları gökyüzüne dağılan dalların soyut yorumlamalarıdır. Ağaçların ince ve kalın dallarının atmosferin maviliğine dağılan çizgilerini resimlemeye başlar. Mavinin gökyüzünü boyayan renginin boşluğuna dağılan kahverengi armonilerin soyut anlatımlarını resimler. Dalların kesişmelerinin dönüştüğü farklı formlar ve kıvrılıp bükülen görünümünün yarattığı görsel yanılsamalar yansır tuvallerine. Çizgi, leke, renk ve benek bu resimlerde kanıtlarlar, kendi başlarına buyruk birer resim elemanı olduklarını. Dallar nakışlar, boşluklar, motiflerdir. Bedri Rahmi'nin ağaç resimleri, sanat anlayışının bütün evrelerini örnekleyerek soyut yorumlara evrilmesinin göstergeleridir.

İstanbul, Binbir Bedros, kilimler, ağaçlar, soyutlamalar ve halk sanatı esinleri dolu yazmalarının ressamı olan Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nazmi Ziya Güran atölyesinde renkler ve ışıklarla tanışır. Paris'te Lhote atölyesinde, desenin anlamını ve analitik çözümlemelerin çizgi gücünü tanır. Van Gogh, Gauguin ve Cezanne'nin resimleri, ressam olma tutkusudur. Zeki Kocamemi ustası, lise yıllarından başlayarak resim nedir sorusunu sormasını sağlayan ilk ressam algısıdır. El Greco, geleneksel el sanatlarının motiflerinin karşıtı, Avrupa resim sanatı geleneğinin teknik donanımlarının sembolüdür Bedri Rahmi için. Braque çizgi ve kompozisyon ve Chagall renk ve lekedir. Matisse, döneminde birlikte resim yaptığı arkadaşları gibi, Bedri Rahmi için de çok önemli bir örnekleme, değerli bir esin kaynağıdır. Tutkusu olduğu, renk ve leke Matisse resimleridir. Önemlisi, yaşamı boyunca hedefi olan nakış ve motiftir Matisse resimleri. Tuvallerin yüzeylerine başına buyruk formlar ve lekeler olarak dağılan renk ve motiflerdir. Utrillo, Bedri Rahmi'nin, sokakları, evleri, meydanlarıdır. Bütün bu izlerin üstünden gözlemlerle ve özgün bakış açıları geliştirerek yürür Bedri Rahmi ve sonunda Avrupa resmi okumalarıyla oluşturduğu alt yapısını halk sanatı ile harmanlamaya karar verir. 1933 yılında yaptığı "Yavuz'lu, Gülcemalli" resimlerin getirdiği ses kulaklarından çınlar ve düşüncelerine yön verir.

Süsleme sanatlarımızın batının resim şaheserleri ayarında örneklerle dolu olduğunu, bunlardan alınacak esinlerin resim sanatımıza yeni anlamlar katacağını, fakat resimle süsleme sanatının karıştırılmamasının gerekli olduğunu, mükemmele ancak doğru sentezlerin ulaşabileceğini savlar.

Bu görüş, döneminin ve içinde yer aldığı d Grubu ressamlarının ortak görüşü olarak yükselmektedir. Nurullah Berk yazılarında yeni 'Türk Sanatı' yaratmak ereğini vurgulamaktadır ve bunun için geleneksel sanat dallarını kaynak olarak ele almanın vaktinin geldiğini belirtmektedir. Berk; "Son yılların en dikkati çeken kaygısı, bence bir 'Türk Resmi' yaratma iradesidir. Resmimiz bu güne

kadar büründüğü 'anonim' şahsiyetsiz kisveyi atarak kendine has karaktere varmak yolunda görünüyor." diyerek ardından da sanatın milli olması gerektiğini savlayacak ve "Bu 'milli' hüviyete hangi yol varır? Realizm mi, Halk sanatı mı? Folklorik araştırmalar mı? Yoksa mücerret sanatın karanlık, esrarlı metafiziği mi?" sorularını sanat ortamının gündemine sokarak tartışmalara açacaktır. İşte tam

bu aşamada, geleneksel sanatlarımızdan esinler aramaya yönelen sanatçılar gelecektir sanatın gündemine. Geleneksel el sanatlarımızın motiflerini, nakışlarını, minyatürlerini sanat anlayışlarına yerleştirecek ve bu yerel sanat dallarının taşıdıkları soyut değerlerin, çağdaş resim sanatımıza öncülük edecek nitelikler taşıdığını savlayacaklardır. Bu görüş, 1950'li yıllarda çok bir kısım sanatçı ve yazar tarafından dergilerde savunulmaya başlanır. Bazı sanatçılar özgün biçemlerini bırakarak, soyut anlatımlara yönelirken, kimi sanatçıların tuvallerini hatlar, yazmalar, kilimler ve nakışlar doldurmaya başlar.

Halk sanatını Türk resim sanatının en gözde kaynağı olarak benimseyen Bedri Rahmi Eyüboğlu, belleği, düşüncesi ve sanatıyla, yaşamı boyunca, geleneksel

kaynaklar ve çağdaş resim köprüsünü kurar ve kendi sanat anlayışı içinde bu anlayışını sürdürülebilirlik kazandırır ve gelişimini sistemli çalışmaları ve resimleriyle gerçekleştirir. Böylece 1950'li yılların Türkiye'sinin milli söylemi içinde yer alır. Dönem arkadaşları gibi, Bedri Rahmi de, milli sanat yaratma ülküsünü yeni 'Türk Resmi' olarak savunmaya ve bu ülküyü yaygınlaştırıp geliştirmeye yönelir. Cemal Tollu, onun bu ülküsünü satırlarında açıklar; "Bedri Rahmi'yi sıra ile Gauguin ve Van Gogh'dan başlayarak, R. Dufy'nin, Matisse'in tesirlerinden sonra, Anadolu kilimlerini bir güve gibi didiklediğini, daha sonra eskilere baktığını, Rönesans üstatlarından en fazla Greco'yu sevdiğini ve nihayet daha arkaik devirlerin sanatına hayranlığını görüyoruz."

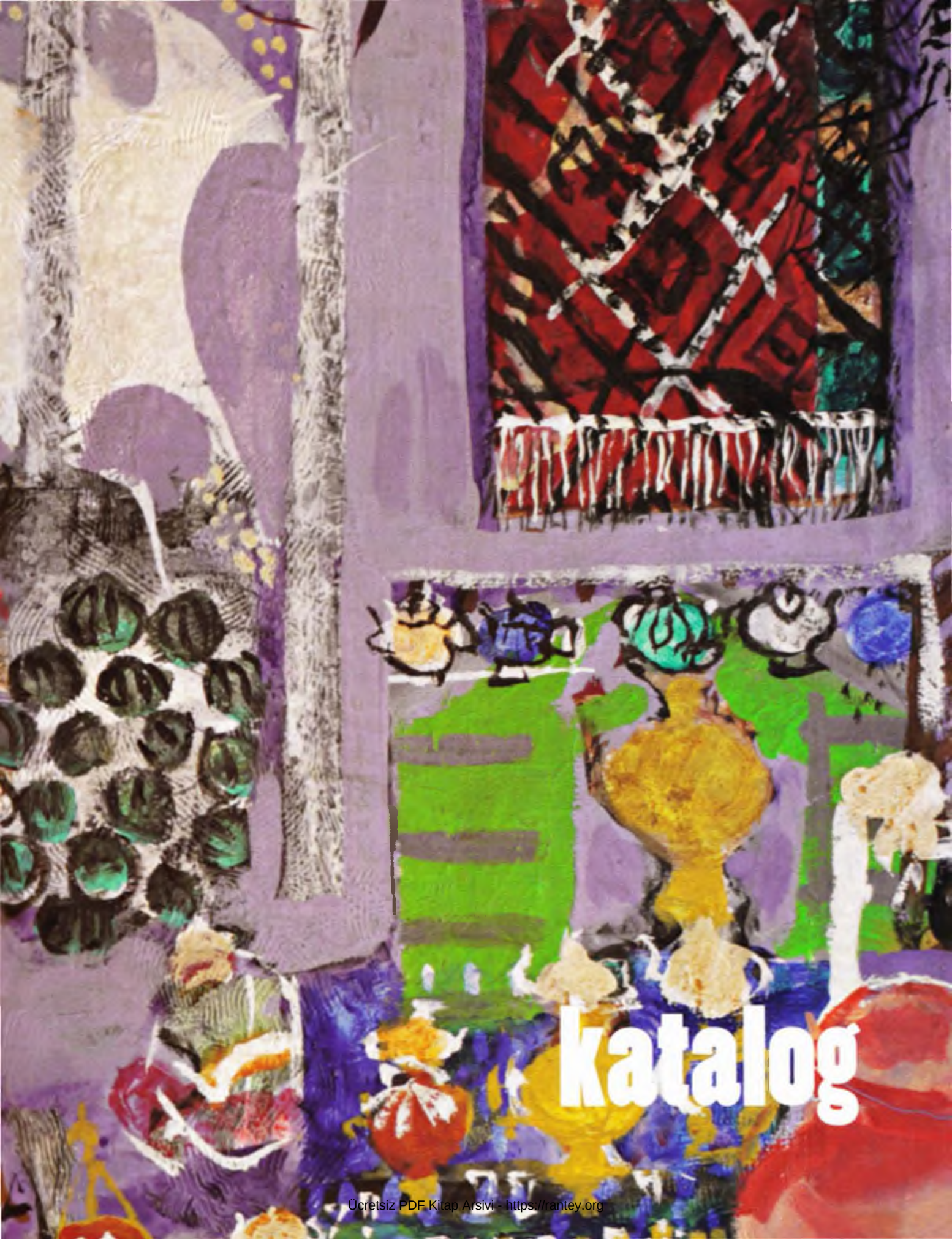
Halk sanatının zengin kaynaklarından esinlenerek resimler üreten Bedri Rahmi Eyüboğlu, halk sanatının zengin kaynaklarını özgün resimlerine dönüştürmeyi başaracaktır. İlkeli bir sanatçı duruşu ile sanatımızın tarihinde yaptığı resimlerle yerini alan Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun Atölyesi'nin kapısında yer alan ve bir tür manifestosu olan dizleriyle son vermek isterim yazıma;

Bedri Rahmi'nin Atölyesinin Girişinde Asılı Yemin

*Bugüne kadar resim sanatı alanında
Yapılagelmiş olanları inceleyeceğime
Kendini bütün dünyaya kabul ettirmişler
Arasında beni en çok saranlarını ayırarak
Onlara kendi aramalarımı, denemelerimi
Katacağıma
Alışlagelmiş, basmakalıp, hazırlop
Klişeleşmiş çiğnene çiğnene tadı tuzu
Kalmamış hiçbir şeyi tekrarlamayacağıma
Elimden çıkan her çizgiye
Her lekeye
Her renge
Her beneğe
Kendi aklımı
Kendi tecrübemi
Kendi tasamı
Kendi ömrümü, yüreğimi basacağıma
Aldığım nefes, içtiğim su, bastığım toprak
Gözüm, kulağım, burnum,
Elim, belim, dilim, derim üstüne
Yemin ederim
Yemini bozduğum gün
Burdan giderim*

katalog

***
Dalgalar (Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun ilk resmi)
Duralit üzerine yağlıboya
25x35 cm
1928

***
Trabzon (İlk Resimlerinden)

Duralit üzerine yağlıboya

33x25 cm

1927

...

Trabzon'dan Manzara (İlk Resimlerinden)

Tual üzerine yağlıboya

26x34 cm

1928

***
Sabahattin Eyüboğlu Portresi

Karışık teknik

64x50 cm

1974

***
Marmara Oteli İçin Eskiz
Kağıt üzerine marufle, guaj boya
179x112 cm
1959

***
Adalardan Gelen Yar
Kağıt üzerine marufle, guaj boya
100x60 cm
1954

***
Köylü Ana
Tual üzerine akrilik
100x74 cm
1972

***
Üsküdar
Duralit üzerine akrilik
35x100 cm
1974

***
Lüksemburg Parkı

Karışık teknik

31x22 cm

1974

***
Mont Parnasse

Karışık teknik

21x14 cm

1974

***
Adalardan Bir Yar Gelir Bizlere
Karışık teknik
63x47 cm
1974

***
Baltabas Kemeñeci

Tual üzerine yağlıboya

101x65 cm

1974

***
Yazılı Naturmort

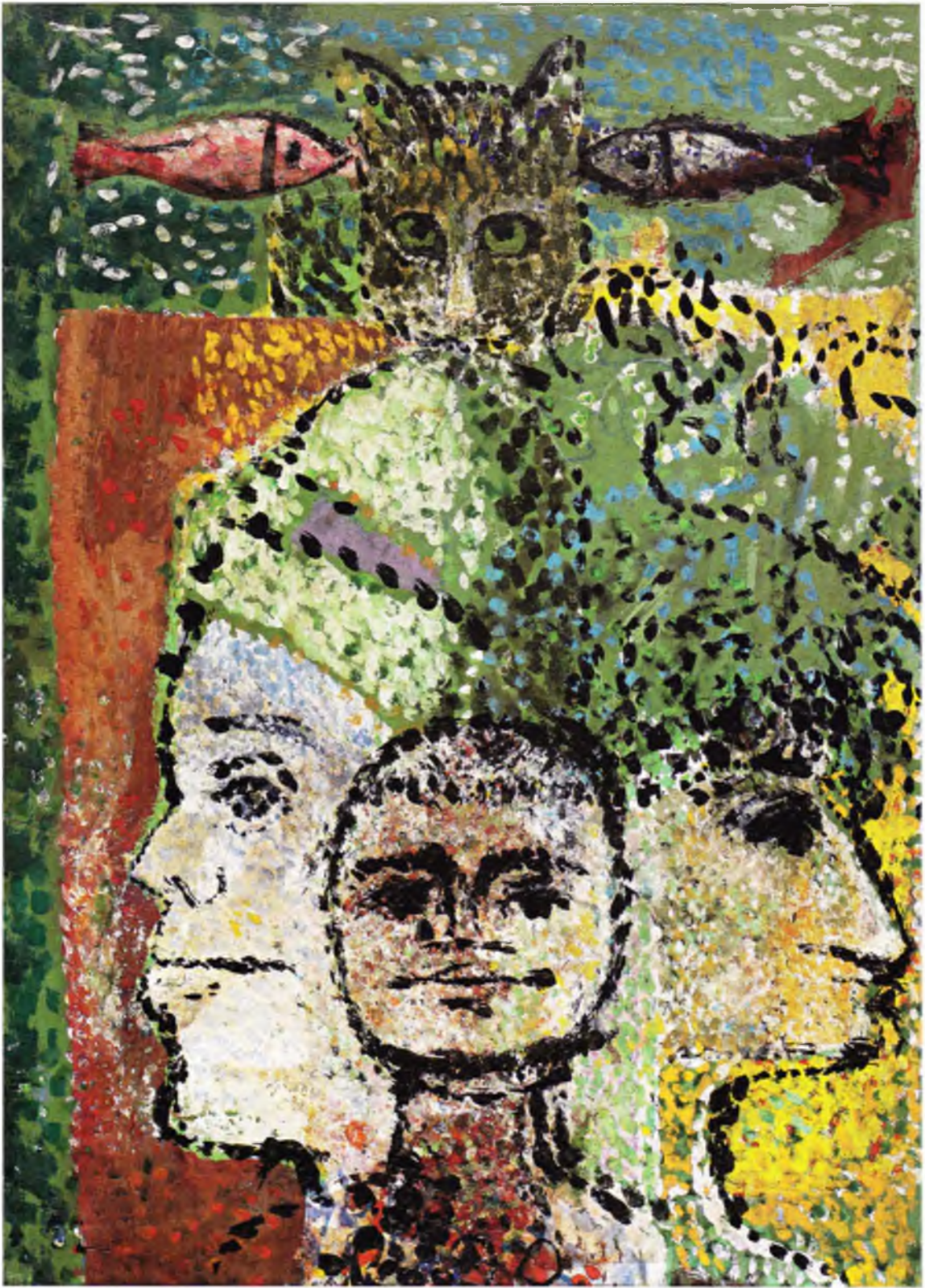
Tual üzerine yağlıboya

50x63 cm

1974

***
Otoportre
Duralit üzerine yağlıboya
39x41 cm
1974

***
Ailemiz

Karton üzerine yağlıboya

60x44 cm

1974

***
Edirne
Karışık teknik
50x65 cm
1974

Pul Pul İstanbul
Kağıt üzerine guaj boya
70x70 cm
1974

***
Otoportre
Duralit üzerine akrilik
70x100 cm
1974

***
Hayat Ağacı
Duralit üzerine akrilik
34x100 cm
1974

...
Manzara (Damlar)
Kağıt üzerine yağlıboya
61x44 cm
1974

***
Peyzaj (Karabaş)
Duralit üzerine yağlıboya
29x29 cm
1974

***
Eren Eyüboğlu

Karışık zemin üzerine yağlıboya

26x33 cm

1974

•••
Mor Tekkeli Hacı
Duralit üzerine akrilik
68x48 cm
1974

***
Çorum
Karışık teknik
23x33 cm
1941

***
Hayat Ağacı
Duralit üzerine yağlıboya
32x32 cm
1946

***
Korupark Suadiye (İstanbul)
Tual üzerine yağlıboya
63x190 cm
1946

***
Dalyan
Karışık teknik
32x24 cm
1945

***
Salı Pazarı
Duralit üzerine yağlıboya
67x50 cm
1941

***
Dalyan
Duralit üzerine yağlıboya
28x29 cm
1943

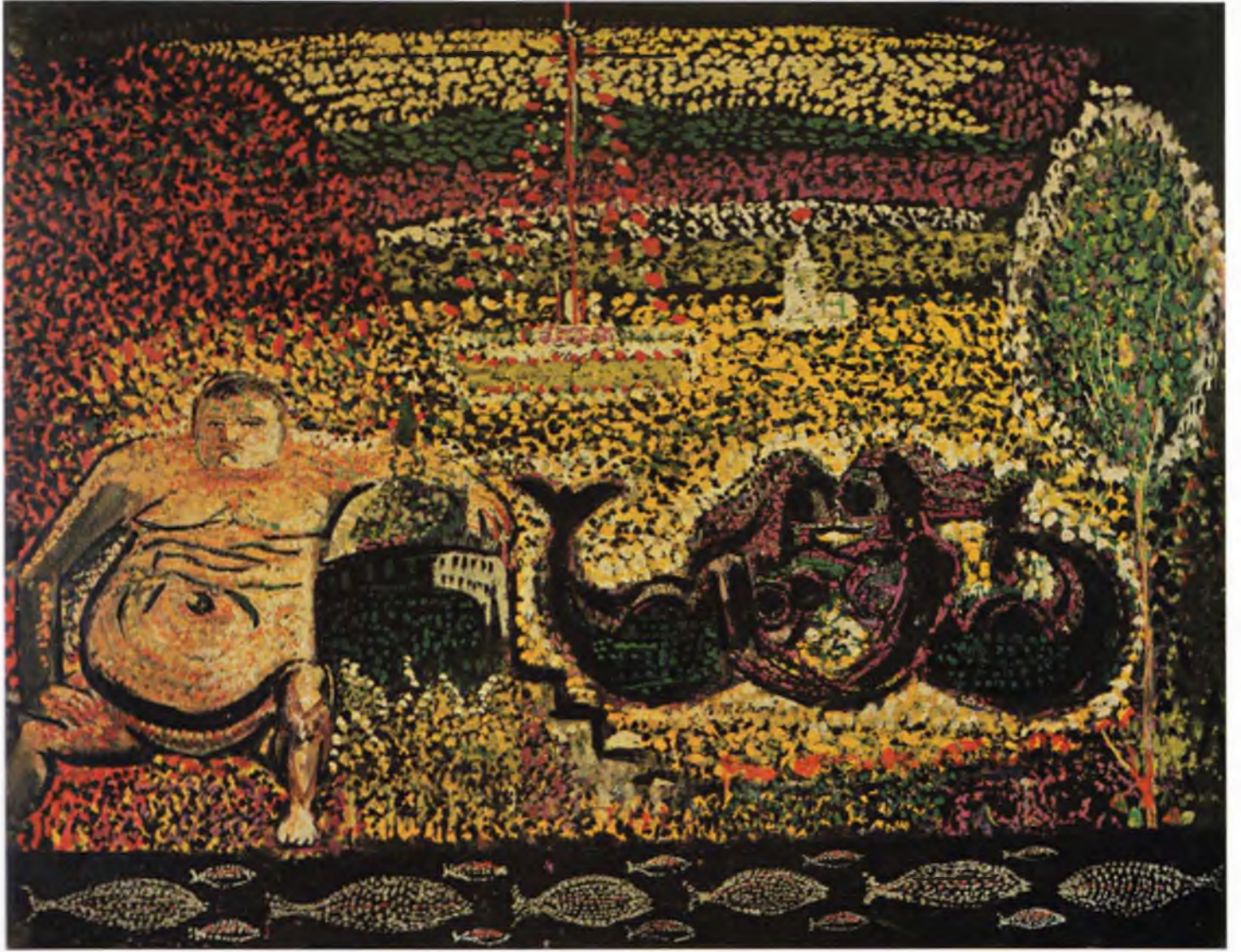
***
Karabaş
Duralit üzerine yağlıboya
44x42 cm
1947

***
Dünya Güzeli
Karışık teknik
54x38 cm
1931

***
Oturan Köylü
Duralit üzerine akrilik
34x25 cm
1971

***
Yahya Kemal

Karışık zemin üzerine yağlıboya

51x65 cm

1948

***

Otoportre

Kum, Taş, Akrilik

122x122 cm

1966

Öpücük
Kum, taş, akrilik
122x137 cm
1965

***
Üç Madalyon
Kum, taş, akrilik
22x91 cm
1964

***
Otoportre
Tual üzerine akrilik
39x44 cm
1966

***
Dolmabahçe Sarayı
Duralit üzerine yağlıboya
35x51 cm
1940

***
Vagon Restaurant
Duralit üzerine yağlıboya
46x42 cm

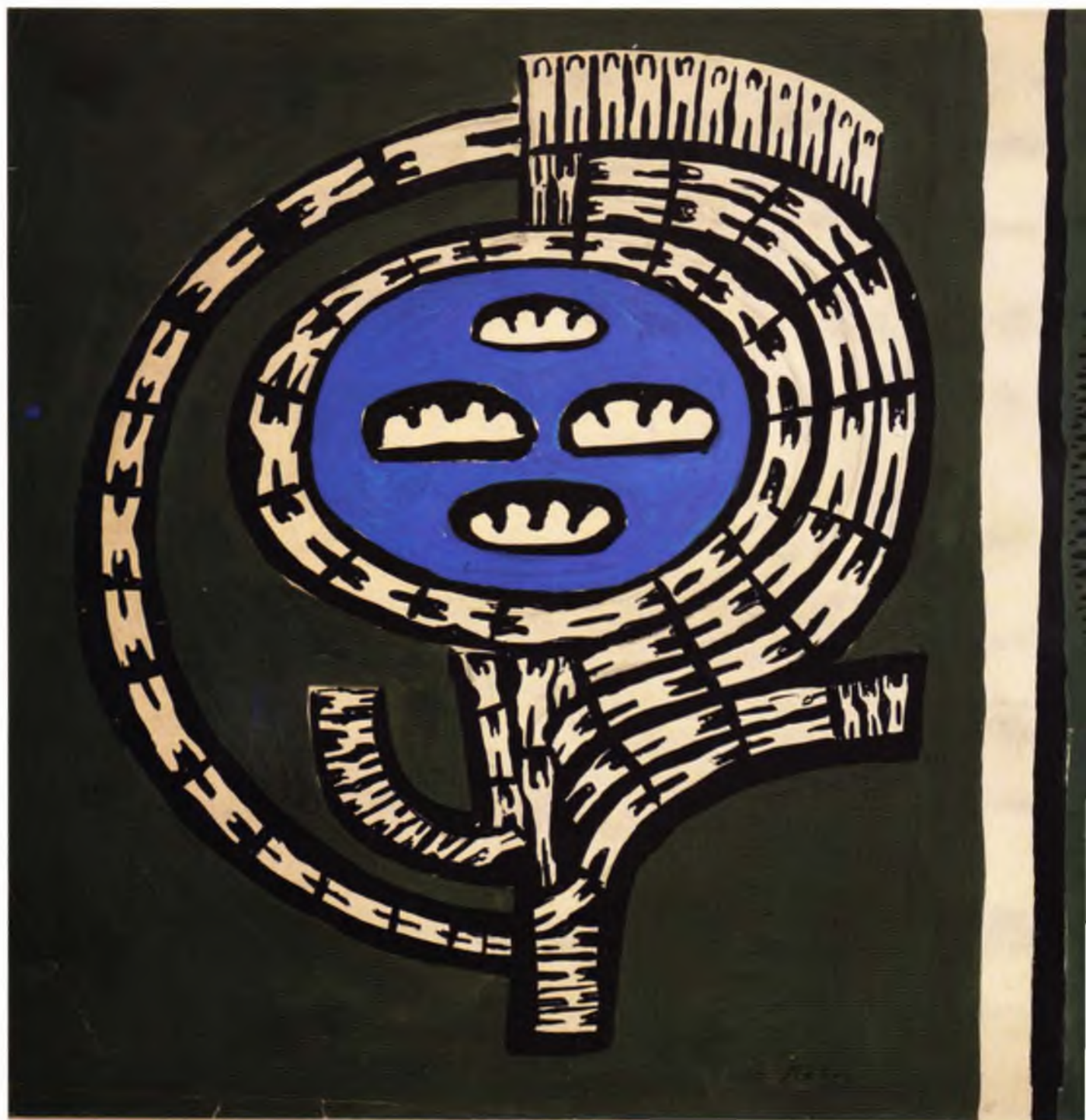
***
Hacılar
Duralit üzerine akrilik
122x122 cm
1973

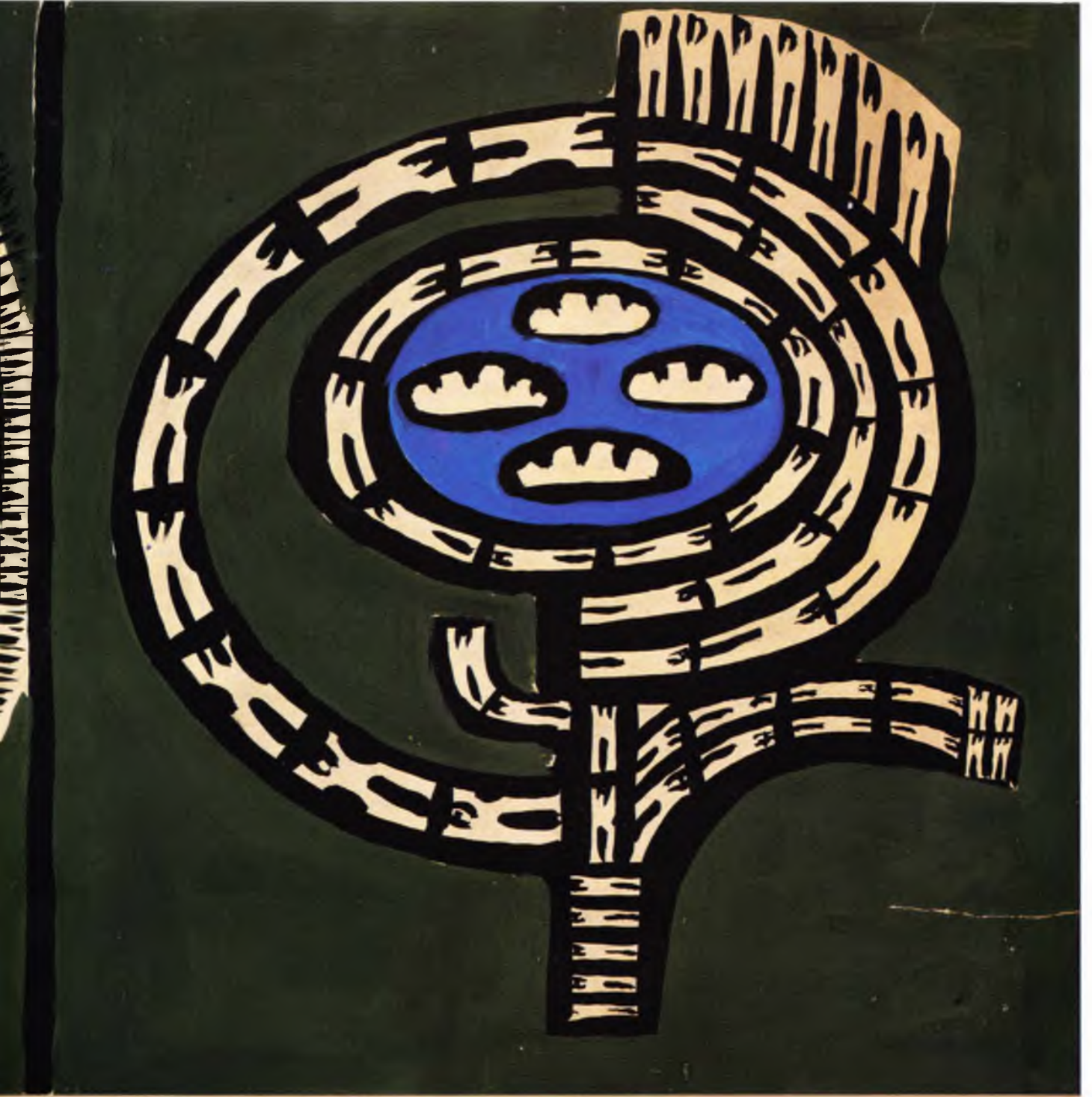

***
Midye Mağara
Tual üzerine akrilik
70x100 cm
1971

***
Kariye Freskleri
Duralit üzerine yağlıboya
100x100 cm
1946

***
İnsan Halkası
Kağıt üzerine guaj boya
44x99 cm
1956

***
Kilimli Soyut
Kum, taş, akrilik
77x45 cm
1964

İbrikli

Kağıt üzerine guaj boya

250x100 cm

1954

Model

Tual üzerine yağlıboya

63x49 cm

1944

***
Korupark
Kağıt üzerine yağlıboya
49x64 cm
1948

...
Gecekondular
Tual üzerine akrilik
65x98 cm
1972

***
Aşık Veysel

Kağıt üzerine marufle, guaj boya

96x70 cm

1953

***
Akademi Bahçesi
Tual üzerine yağlıboya
68x93 cm
1931

***
Korupark
Tual üzerine yağlıboya
51x106 cm
1946

***
Kırmızı Bacaklı İğdeli Gelin

Kağıt üzerine guaj boya

72x70 cm

1954

***
Saz Çalan

Kağıt üzerine yağlıboya

32x24 cm

1945

***
Salı Pazarındaki Evimiz

Kağıt üzerine guaj boya

23x33 cm

1938

***
Fotoğrafçı
Kağıt üzerine guaj boya
26x36
1944

***
Ebabil Kuşu

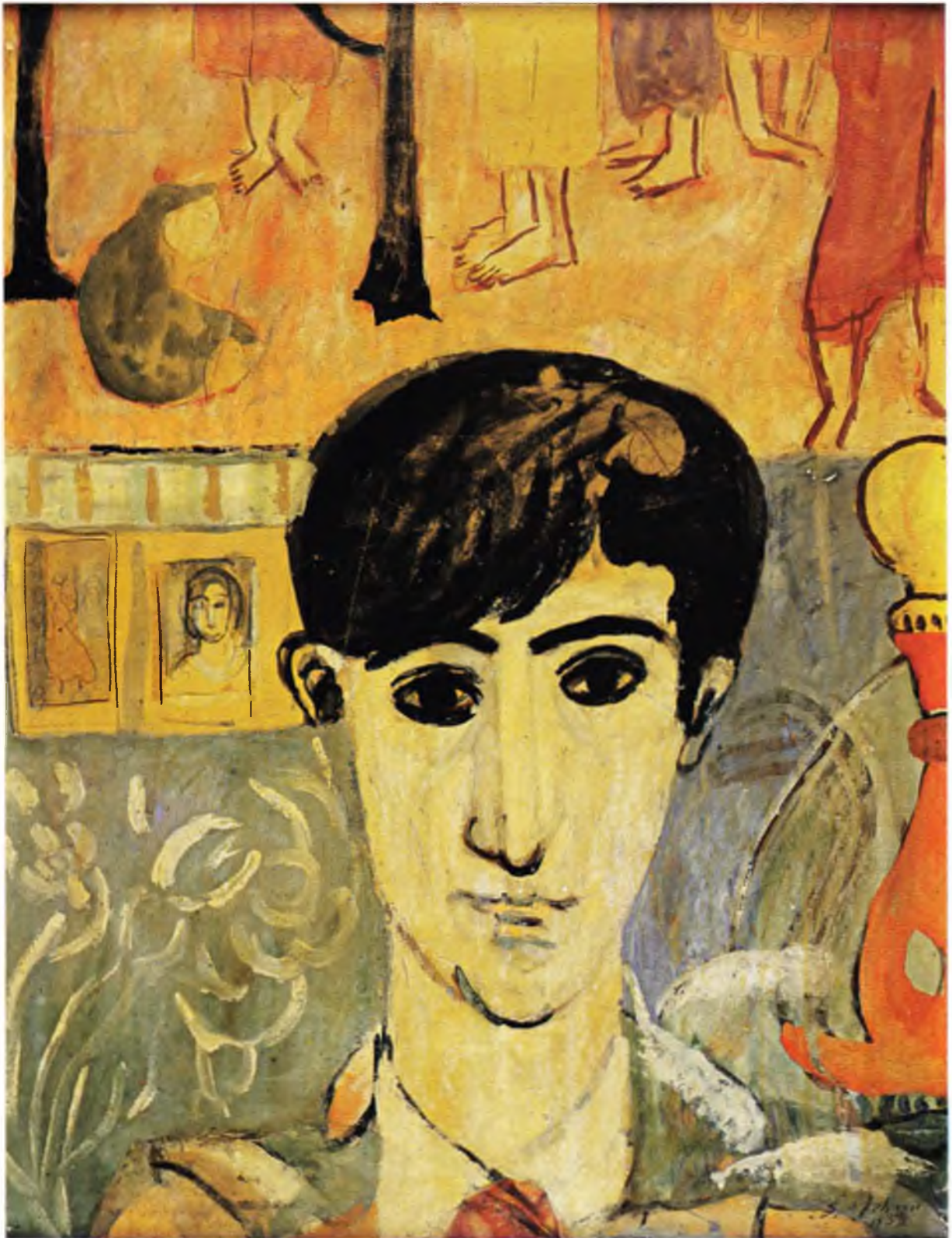
Kağıt üzerine guaj boya

70x100 cm

1955

***
Dolmabahçe Sarayı Bahçesi
Tual üzerine yağlıboya
63x49 cm
1937

***
Otoportre

Kağıt üzerine yağlıboya

64x49 cm

1933

***
Pazar Yerinde Köylüler
Tual üzerine yağlıboya
128x150 cm
1939

***
Kırmızı Bacaklı İğdeli Gelin

Kağıt üzerine guaj boya

205x162 cm

1956

***
Turkish Key

Tual üzerine akrilik boya

164x68 cm

1957

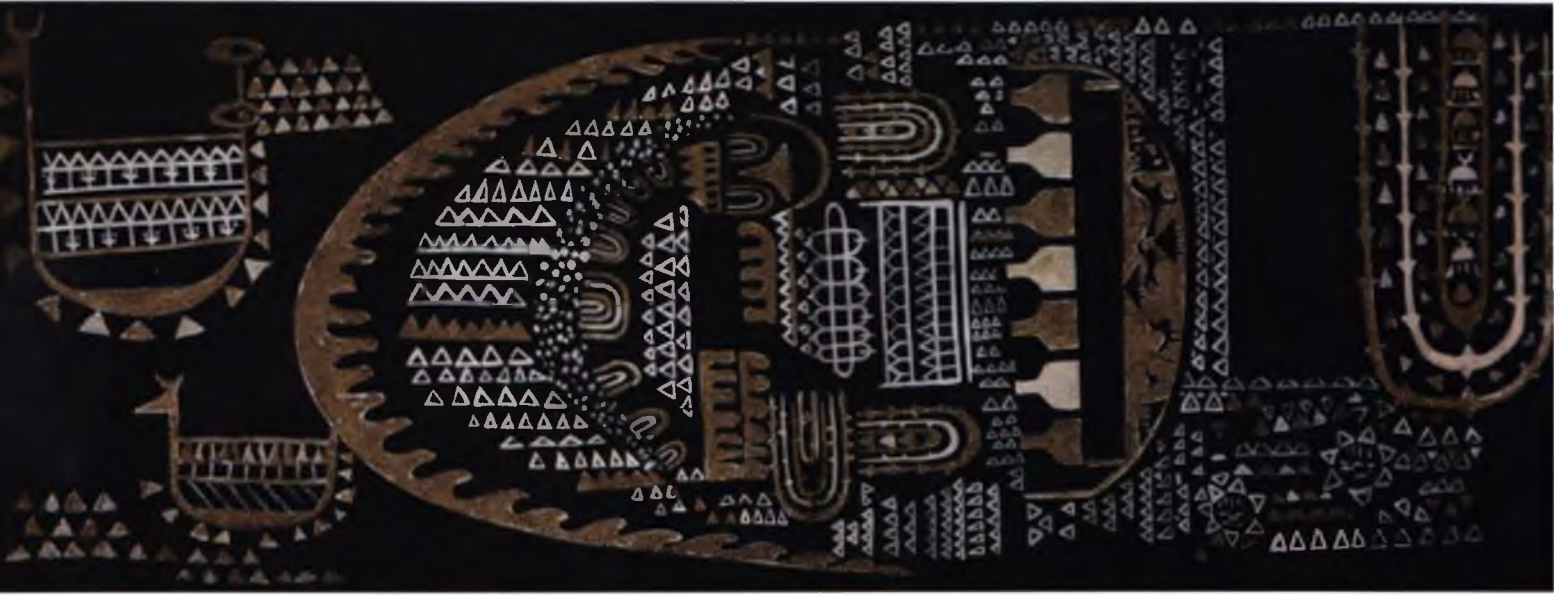

***
Hayat Ağacı

Duralit üzerine yağlıboya

45x70 cm

1957

***
İstanbul

Duralit üzerine akrilik

44x122 cm

1970

B. Kemal

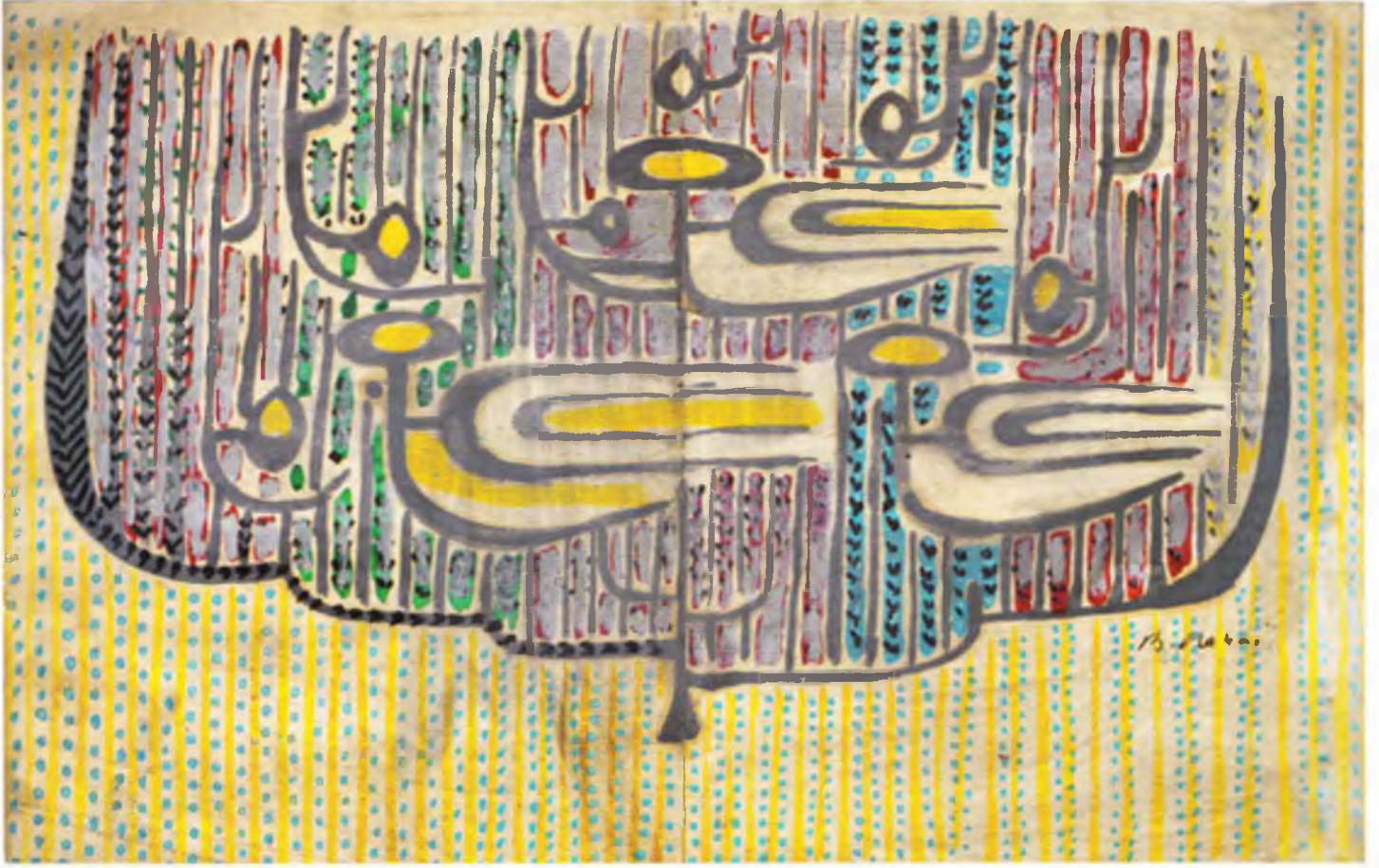
İstanbul

İstanbul

Kağıt üzerine marufle, guaj boya

50x70 cm

1952

***
Hayat Ağacı
Kağıt üzerine guaj boya
28x45 cm
1956

***
Tepsili
Kağıt üzerine guaj boya
49x24 cm
1954

***
Yarelerim Göz Göz Oldu
Kağıt üzerine guaj boya
31x46 cm
1956

***
Meryem Palavan
Kağıt üzerine guaj boya
32x25 cm
1952

***
Eren Eyüboğlu
Kağıt üzerine çini mürekkebi
31x20 cm
1937

YALNIZLIĞIN KADARSIN
YALNIZLIĞIN MİS KOKMALI
YALNIZLIK DEDİĞİN AÇAI P BİR ZİNOAN
DÜNYANIN EN KALABALIK ZİNOANI
ON MİLYONLUK BASKENTTE YAPAYALNIZ
ÖYLE HIZAYA GETİRİYORKİ İNŞANI

***
YALNIZLIĞIN KADARSIN
YALNIZLIĞIN MİS KOKMALI

***
Şiirli Otoportre

Kağıt üzerine mürekkep

29x19 cm

1972

***
Otoportre

Kağıt üzerine guaj boya

46x28 cm

1943

***
Otoportre
Kağıt üzerine yağlıboya
34x24 cm
1936

***
Otoportre

Kağıt üzerine yağlıboya

46x28 cm

1938

Şapkalı Eren
Kağıt üzerine mürekkep
25x23 cm
1937

...

Odoportre

Kağıt üzerine guaj boya

29x23 cm

1934

***
Otoportre (Yalnızlığın Kadarsın)

Kağıt üzerine çini mürekkebi

21x21 cm

1973

B. K. h m.

***

Otopotre

Kağıt üzerine çini mürekkebi

21x19 cm

1972

***
Otoportre

Kağıt üzerine çini mürekkebi

15x17 cm

1972

Nal Çakılan Öküz
Kağıt üzerine guaj boya
28x42 cm
1952

B. N. G.

***
Misuri
Kağıt üzerine guaj boya
15x13 cm
1946

***
“Yavuz Geliyor Yavuz”
Tual üzerine yağlı boya
115x145 cm
1932

***
Şiirli Portre
 Kağıt üzerine guaj boya
 22x32 cm
 1942

***
Kız Kaçırma
Kağıt üzerine mürekkep
27x24 cm
1947

***
Askerlik Hatırası
Kağıt üzerine kara kalem
25x17 cm
1940

...
Korupark
Kağıt üzerine mürekkep
50x32 cm
1948

***
Viva Zapata

Kağıt üzerine guaj boya

19x21 cm

1927

***
Karabaş
Kağıt üzerine guaj boya
26x20 cm
1946

***
Kız Kulesi
Kağıt üzerine guaj boya
14x20 cm
1937

***
Çorum
Kağıt üzerine guaj boya
14x22 cm
1942

***
Çorum

Duralit üzerine yağlıboya

20x23 cm

1942

***
Kilimli Soyut Adam
Karışık teknik
184x124 cm
1966

B. K. K.

***
"Yesin Onu Nenesi"
Kağıt üzerine guaj boya
28x19 cm
1934

***
Eren Eyüboğlu
Kağıt üzerine guaj boya
23x20 cm
1935

***
Otoportre
Kağıt üzerine karakalem
30x22 cm
1938

***
Karagöz'ün Gemisi
Japon kağıt üzerine akrilik
21x29 cm
1961

***
Kucak Dolusu

Japon kağıt üzerine akrilik

19x25 cm

1962

***
Öpücük
Karışık teknik
19x20 cm
1966

***
Otoportre
Kağıt üzerine guaj boya
31x19 cm
1936

***
Çoban

Kağıt üzerine guaj boya

40x21 cm

1952 cm

***
Peyzaj
Kağıt üzerine kara kalem
21x27 cm
1946

Portre (Efe)

Kağıt üzerine guaj boya

26x20 cm

1931

***
İstanbul

Kağıt üzerine guaj boya

16x14 cm

1952

...
Höron
Karışık teknik
50x70 cm
1957

***
Çakıl Taşı Balık
Karışık teknik
44x79 cm
1963

***
Natürmort
Tual üzerine yağlıboya
46x38 cm
1943

***
İstanbul Boğazlı Otoportre

Tual üzerine akrilik

101x41 cm

1972

***
Portre (Hizmetçi)
Duralit üzerine yağlıboya
29x22 cm
1942

***
Karagöz'ün Gemisi
Kağıt üzerine guaj boya
45x150 cm
1955

***
İstanbul

Tual üzerine karışık teknik

74x80 cm

1973

***
Misuri
Duralit üzerine yağlıboya
50x50 cm
1946

...
Otoportre
Duralit üzerine yağılıboya
64x47 cm
1933

***
Çorum (Saat Kulesi)
Kağıt üzerine guaj boya
50x70 cm
1942

***
Kağıt
Duralit üzerine akrilik
69x48 cm
1969

***
Halay
Duralit üzerine yağlıboya
17x65 cm
1942

***
Boğaziçi
Duralit üzerine yağlıboya
50x57 cm
1938

***
Bulut Gelir Pare Pare

Karışık teknik

113x21 cm

1969

***
Nato Merkezi'ne Uygulanan Mozaik Motifi
Tual üzerine yağlıboya
41x198 cm
1958

***
Ana

Kağıt üzerine guaj boya

250x70 cm

1952

***
Mor Han (Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun son resmi)
Duralit üzerine akrilik
61x100 cm
1975

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Ressam, şair ve yazar.

1911-Babasının kaymakam olarak görev yaptığı sırada Giresun'a bağlı Görele'de doğdu. Çocukluk yılları babasının görevi dolayısıyla Anadolu'nun çeşitli şehir ve kasabalarında geçti.

1929-Resim öğretmeni Zeki Kocamemi'nin de etkisiyle Trabzon'daki orta öğrenimini yarım bırakıp İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'ne girdi. Sırasıyla Nazmi Ziya ve İbrahim Çallı atölyelerinde çalıştı.

1931-Hocası İbrahim Çallı'nın da önerisiyle, ağabeyinin bursunu paylaşmak üzere Fransa'ya gitti. Dijon ve Lyon'da Fransızca dilini öğrenmek üzere çalıştı. Bu süre içinde Gauguin'den kopyalar yaptı. İlk kez iki eseri "Trabzon'dan" ve "Deniz", Güzel Sanatlar Birliği'nin 8. Ankara Resim Sergisi'nde Sergilendi.

1932-İlk Paris'e gidişinde Cemal Tollu'nun atölye arkadaşı olan Romen kızı Ernestine Letoni ile tanıştı. Paris'te Andre Lhote'un atölyesinde bir ay kadar çalıştı.

1933-Paris'te Tuilleries Sarayı'ndaki sergiye İznik çinilerine hayran ressam, Yavuz, Gülcemal, Gülnihal adlı Anadolu motif ve figürlerini imgeleştirdiği eserleriyle katıldı. Paris'ten İstanbul'a döndü.

1934- D GRUBU'nun dördüncü sergisine resim vererek, gruba katılmış oldu ve son sergisine değin grup üyeliğini sürdürdü. Yeni Adam dergisinde yazmaya ve çizmeye başladı.

1935-İki yıldır aşk yaşadığı Romanyalı Ernestine'nin çabasıyla ilk kişisel sergisini Bükreş'te açtı.

1936-Ernestine'le İstanbul'da evlendi. Ernestin Eren oldu. Tekel Genel Müdürlüğü'nde işe girdi. Vitrin düzenleyicisi olarak işe başladı. Sipahi Ocağı sigarasının tabağındaki "Koşan Mızraklı Atlar" figürünü tasarladı. Moskova'da düzenlenen "Çağdaş Türk Sanatı Sergisi"ne katıldı. Güzel Sanatlar Akademisi'nin diploma yarışmasında "Hamam" adlı çalışması ile birinci oldu ve Akademi'nin yönetimini üstlenen Leopold Levy'nin asistanı oldu.

1937-İlk kitabı Nazmî Ziya monografisi yayımlandı.

1938-Cumhuriyet Halk Partisi'nin Halkevleri aracılığıyla yürüttüğü Yurt Gezileri programı içinde Arif Kaplan ile birlikte Edirne'ye gitti.

1939-Askerlik görevini yapmak üzere yedek subay okuluna alındı. Oğlu Mehmet Hamdi Eyüboğlu doğdu. İlk Devlet Resim Heykel Sergisi'nde "Figür" adlı eseriyle üçüncülük ödülünü aldı.

1941-Cumhuriyet Halk Partisi'nin Halkevleri aracılığıyla yürüttüğü Yurt Gezileri programı içinde Çorum'a gönderildi. İlk şiir kitabı Yaradana Mektuplar yayımlandı.

1942-4. Devlet Resim ve Heykel Sergisi'nde "Hamam" adlı eseriyle ikincilik ödülünü aldı.

1943-Ortaköy Lido Yüzme Havuzu için ilk duvar resimlerini gerçekleştirdi. Heykel bölümünden misafir öğrencisi olan Mari Gerekemezyan ile aşk yaşamaya başladı. Onu şiirinde ve resminde "Karadut" adıyla imgeleştirdi.

1946-Paris'te Cernuschi Müzesi'nde açılan Türk Resmi sergisine katıldı. Ankara Büyük Tiyatro'nun (operanın) girişindeki kapıların üstüne, "Kız kaçırma" konulu bir fresk olan ikinci duvar çalışmasını yaptı.

1947-Çoğu öğrencisi, genç sanatçılardan oluşan “10’lar Grubu”nun kurulmasına öncülük etti.

1948-İkinci şiir kitabı “Karadut” yayımlandı.

1949-Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi’nde 150 resimden oluşan “Retrospektif” sergisini açtı. Mozaik çalışmalarına yoğunlaştı. Paris’teki İnsan Müzesi’nden etkilenerek, “güzel faydalı olmalıdır” tezini geliştirdi ve “Yazmacılık” geleneğine yeni bir yorum getirdi.

1951-İlk yazma sergisini Maya Galeri’de açtı. Yeni Sabah gazetesinde yazmaya başladı. 1952 yılının Ocak ayından başlayarak 1958 yılına dek düzenli olarak Cumhuriyet Gazetesi’nde yazdı.

1952-Üçüncü şiir kitabı “Tuz” yayımlandı. Aşık Veysel için bir film yapmak üzere Sivas’a gitti. Çekimi tamamlanan film sonraki yıllarda sansüre uğradı.

1953-Yazmaları ve özgün baskıları Philadelphia Print Club’da sergilendi. 14 Eylül’de Times Dergisi iki renkli sayfa ayırdı.

1954-“Türk Tepsisi” adlı motifi ile Steuben Glass adlı bir firmanın tertiplelediği yarışmada ödül kazandı ve motif kristale oyularak teşhir edildi. Yeni TBMM binasının tefrişi amacıyla oluşturulan jürinin başkanlığını üstlendi. Vilayet Tabloları programıyla 100 sanatçıyı Anadolu’ya göndererek her şehirden resimler yapılmasını sağladı.

1956-Vilayet Tabloları Programı, 208 resimden oluşan serginin Ankara Sergievi’nde açıldığı gün alaylı bir biçimde kapatılması üzerine hayal kırıklığı ile sonuçlandı. Bütün şiirleri Dördü Birden, denemeleri Canım Anadolu adıyla Varlık Yayınları arasında basıldı. Sao Paulo Bienali’nde onur ödülü aldı.

1957-Tokyo özgün baskı bienaline katıldı.

1958-Brüksel'deki Expo Dünya Sergisi için 272 m2'lik mozaik bir pano yaptı ve altın madalya ile ödüllendirildi.

1959-Paris'teki NATO Binası için, bugün yine Brüksel'de bulunan 50 m2'lik mozaik panoyu yaptı.

1960-Kaliforniya Üniversitesi'nin davetlisi olarak Amerika'ya gitti. "Yaşasın Renk" sloganıyla konferanslar verdi, sergiler açtı.

1962-New York Modern Art Müzesi (MOMA) "Zincir" adlı resmini satın aldı.

1969-“Karadut 69” adlı şiir kitabı yayımlandı.

1970-Almanya Bonn'daki Türkiye Büyükelçiliği'ne beton vitray yaptı.

1972-33. Devlet Resim ve Heykel Sergisi'nde "Sarı Saz" adlı eseriyle birincilik ödülünü aldı. Kalamış'taki evi yandı. Resim ve yazıları büyük zarar gördü.

1975-21 Eylül günü bir süredir yattığı Cerrahpaşa Hastanesi'nde vefat etti.

"AL GÖZÜM SEYREYLE"

Bedri Kahmi
EYÜBOĞLU